

Lanskeri

Kustavi

17.7.2016

Luontopalvelu Kraakku

Marika Vahekoski

Sisällysluettelo

1. Johdanto.....	3
2. Kasvillisuus- ja luontotyyppiselvitys.....	3
2.1 Kasvillisuus- ja luontotyyppiselvityksen menetelmät	3
2.2 Kuvio 1.....	3
2.3 Kuvio 2.....	4
2.4 Kuvio 3.....	5
3. Arvokkaat elinympäristöt ja uhanalaiset lajit.....	6
3.1 Luontotyyppien uhanalaisuus.....	6
3.2 Arvokkaat luontotyytit ja uhanalaiset putkilokasvit.....	6
4. Linnusto	7
4.1 Linnustonselvityksen tulokset.....	7
5. Alueella pesivät uhanalaiset ja lintudirektiivin I-liitteen lajit sekä Suomen vastuulajit ..	7
6. Päätelmät.....	8
Lähteet.....	9

1 Johdanto

Lanskerin saari sijaitsee Kustavin kunnassa noin kahdeksan kilometriä Kustavin keskustasta lounaaseen. Selvitysalue on 2,6 hehtaarin suuruinen ja käsittää seuraavat tilat; 304-403-34-0, 304-403-33-0, 304-403-32-0 sekä 304-403-31-0. Selvitysalue sijaitsee Lanskerin saaren eteläosassa.

Luontoselvitys on tehty ranta-asemakaavan suunnitelmien pohjaksi Nosto Consulting Oy:n toimeksiannosta. Alueelta on laadittu kesän 2016 aikana linnusto-, putkilokasvi- ja luontotyyppiselvitykset. Selvitykset on laatinut luontokartoittaja Marika Vahekoski Luontopalvelu Kraakusta.

Kartta 1: Selvitysalueen sijainti Lanskerin saarella

Selvitysalue on rajattu vihreällä viivalla

2 Kasvillisuus- ja luontotyyppiselvitys

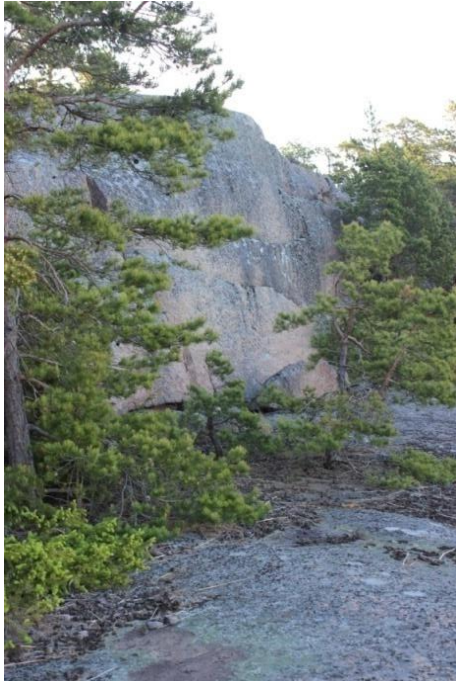
2.1 Kasvillisuus- ja luontotyyppiselvityksen menetelmät

Kasvillisuus- ja luontotyyppikartoitus tehtiin 11.6.2016 kiertämällä alue kattavasti läpi. Kasvillisuutta katseltiin linnustoselvitysten yhteydessä myös 16.4. ja 28.5.2016. Alue on kuvioitu luontotyyppien mukaan.

2.2 Kuvio 1

Kuvio 1 on avointa rantakalliota ja -kivikkoa, jonka painanteissa kasvaa vähän isomaksaruohoa, ruoholaukkaa, keltamaksaruohoa, punanataa, heinätähtimöä, merirannikkia, merisauramoaa, peltopähkämöä, meriluikkaa, merisuolaketta, pihatatarta, jokapaikansaraa, rohtovirmajuurta, rantayrttiä ja rantamataraa. Kuviolla olevat kalliojyrkänteet ovat noin 3 - 5 metriä korkeita.

Rantakallion ja metsän väliin jää kapea kaistale, jossa kasvaa tervaleppää ja mäntyä. Kenttäkerroksessa kasvaa pietaryrttiä, karhunputkea ja merivirmajuurta.

Kuva 1: Rantakallion jyrkäne

Kuva 2: Rantakalliota ja -kivikkoa

2.3 Kuvio 2

Lähes koko selvitysalue on kalliometsää (Vr III), jonka painanteissa kasvaa kitukasvuisia mäntyjä ja paikoin vähän metsälauhaa, suopursua, metsätähteä, harmaasaraa ja ketunliekoa. Muutoin kalliota peittävät jäkälät ja sammaleet kuten karvakarhunsammal, kalliokarstasammal ja kivitierasammal. Kalliometsä on metsälain tarkoittama erityisen tärkeä elinympäristö.

Kuva 3: Kalliometsää

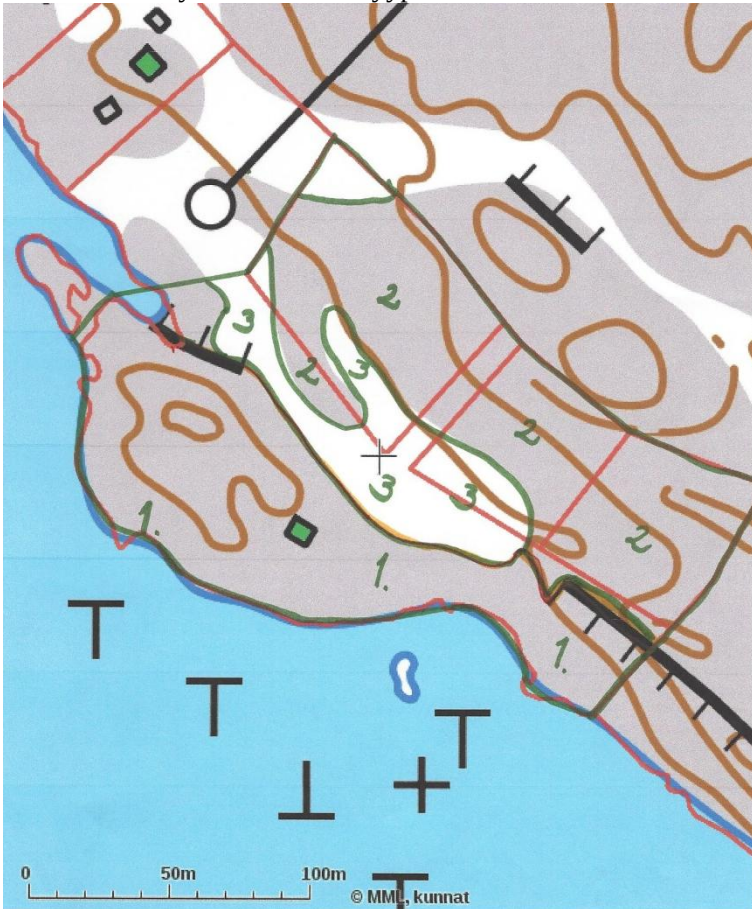
2.4 Kuvio 3

Kuviolla 3 kasvaa monen ikäisiä mäntyjä ja muutama kuusi sekä katajia. Kenttäkerroksessa kasvaa mustikkaa, puolukkaa, variksenmarjaa, metsälauhaa, vanamoja ja sananjalkaa. Pohjakerroksessa kasvaa seinäsammalta ja kangaskynsisammalta. Kuvio on mustikkatyypin tuoretta kangasta (MT).

Kuva 4: Mustikkatyypin tuore kangas

Kartta 2: Selvitysalueen luontotyyppit

Numero 1 on avointa rantakalliota ja -kivikkoa, numero 2 on kalliometsää (Vr III) ja numero 3 on tuoretta mustikkatyyppin kangasta (MT).

3 Arvokkaat elinympäristöt ja uhanalaiset lajit

3.1 Luontotyyppien uhanalaisuus

Suomen ympäristökeskus on selvittänyt viisivuotisessa hankkeessa Suomessa esiintyvien luontotyyppien luokittelua ja tyyppien uhanalaisuutta. Ensimmäinen uhanalaisuusarviointi valmistui 2008 ja sen lopputuloksena esitettiin jokaiselle luontotyyppille uhanalaisuusluokat erikseen Pohjois-Suomen, Etelä-Suomen ja koko maan osalta. Uhanalaisuusluokkien määräytyminen perustuu sekä tyyppien yleisyyteen nykyhetkellä.

3.2 Arvokkaan luontotyyppit ja uhanalaiset putkilokasvit

Karut merenrantakalliot, Itämeren avoimet moreeni-, kivikko- ja lohkarerannat sekä kalliometsät on arvioitu säilyviksi (LC) sekä koko Suomessa että Etelä-Suomessa. Keski-ikäiset mäntyvaltaiset tuoret kankaat on arvioitu silmälläpidettäviksi (NT) koko Suomessa ja Etelä-Suomessa. Kalliometsä on metsälain tarkoittama erityisen tärkeä elinympäristö. Maanpinnan käsittely tai lannoitus ovat tällä kuviolla kiellettyjä toimenpiteitä. Metsikköä käsiteltäessä tulee hakkuut kohdistaa terveisiin puihin ja jättää hyvin vanhat, järeät ja huonolaatuiset puut hakkaamatta. Kallioalueet ovat Lounais-Suomen alueella yleisiä. Selvitysalueella ei havaittu uhanalaisia tai rauhoitettuja kasvilajeja.

4 Linnusto

Linnustoselvitystä tehtäessä alue kierrettiin jalkaisin kartoituslaskentamenetelmää käyttäen 16.4., 28.5. ja 11.6. klo 4:00 – 8:00 välisenä aikana. Apuna laskennassa käytettiin kiikareita ja GPS-paikkanninta. Laskennat suoritettiin poutaisella ja tyynellä tai heikko tuulisella säällä. Linnuista merkittiin kartalle näkö- ja kuulohavainnot. Myös aluerajauksen läheisyydessä ääntelevät ja nähdyt linnut merkittiin karttaan (noin 50 m etäisyydellä alueen rajalta). Korkealla ylilentäviä lintuja ei merkitty ylös.

4.1 Linnustoselvityksen tulokset

Lanskerin selvitysalueella on paljon avointa kalliota, joka vaikuttaa alueella pesivien lintujen määrään ja lajeihin. Isokoskelon pesää ei havaittu selvityskerroilla, mutta ensimmäisellä selvityskerralla rannalla nähtiin isokoskelo pari ja toisella selvityskerralla nähtiin samalla rannalla isokoskelo naaras kymmenen poikasen kanssa. Isokoskelo pesii pönttöön, rakennusten alle, katajan suojiin tai kivilohkareiden alle. Koko selvitysalueella pesi kuusi lintulajia ja yhteensä yhdeksän paria. Alueella pesi peippoja, pajulintuja, sinitäinen ja punarinta. Nämä kaikki lintulajit ovat yleisiä lajeja ja niiden pesimäpaikoiksi kelpaavat monenlaiset metsät, puistot ja puutarhat. Sinitäinen on kolopesiä ja tarvitsee pesäpaikakseen puunkolon tai linnunpöntön.

Taulukko 1: Selvitysalueella ja sen läheisyydessä pesivät lintulajit

Lintulaji	Kuvio 1	Kuvio 2	Kuvio 3	Alueen läheisyydessä havaitut linnut
Kyhmyjoutsen				1
Isokoskelo	1 pari ja 10 poikasta			
Rantasipi	1			
Punarinta			1	
Pajulintu		2		
Sinitäinen		1		
Peippo		2	1	2
Yhteensä	2	5	2	3

5 Alueella pesivät uhanalaiset ja lintudirektiivin I-liitteen lajit sekä Suomen vastuulajit

Lintulajien uusin uhanalaisuusarviointi on tehty vuonna 2015 ja se perustuu Kansainvälisen luonnonsuojeluliiton ohjeistoon. Arvioitavat lajit ovat elinvoimaisia (LC), tai silmälläpidettäviä (NT), uhanalaisia tai hävinneitä (RE). Uhanalaiset lajit ovat joko vaarantuneita (VU), erittäin uhanalaisia (EN) tai äärimmäisen uhanalaisia (CR). Laji voi olla myös puutteellisesti tunnettu (DD). Laji on vaarantunut, kun siihen kohdistuu keskipitkällä aikavälillä suuri uhka kadota luonnosta. Uhanalaisuusluokan 2015 mukaan laji arvioidaan vaarantuneeksi (VU), kun se parhaan saatavilla olevan tiedon perusteella täyttää jonkun vaarantuneiden luokan kriteereistä A-E, ja siihen arvioidaan täten kohdistuvan luonnossa korkea häviämiskorkeus. Laji arvioidaan silmälläpidettäväksi (NT), kun se ei täytä uhanalaisten kriteerejä, mutta jonkun kriteerin täyttyminen on kuitenkin

lähellä tai on todennäköistä, että ehdot täyttyvät lähitulevaisuudessa. Alueellisessa uhanalaisuusarvioinnissa tarkastellaan valtakunnallisesti silmälläpidettävien ja elinvoimaisten lajien uhanalaisuutta vuoden 2015 uhanalaisuusarvioinnin mukaan. Lintudirektiivin I-liitteessä on lueteltu yhteisön tärkeinä pitämät lajit, joiden suojelemiseksi on osoitettava erityissuojelualueita (Natura 2000 -verkosto.). Suomen erityisvastuulajit ovat lajeja, joiden levinneisyys on keskittynyt Eurooppaan tai, jotka ovat maanosan laajuisesti uhanalaisia, voimakkaasti taantuneita tai harvalukuisia, ja erityisesti karujen vesien, soiden ja boreaalisten havumetsien lajit, joiden Suomen kannan osuus on yli 15 % Euroopan kannasta, lukuun ottamatta punakylkirastasta, järripeippoa ja vihervarpusta. (Suomen ympäristökeskus: Vastuulaji, linnut. 2013. Ympäristöministeriön www-sivut.)

Selvitysalueella pesivistä linnuista isokoskelo on uhanalaisuusluokituksen mukaan vaarantunut (VU) laji. Isokoskelo on myös Suomen vastuulaji kuten myös rantasipi, joka pesii myös kuviolla 1.

Taulukko 2: Uhanalaiset, lintudirektiivin I -liitteen lajit sekä Suomen vastuulajit

Lintulaji	Uhanalainen	Alueellisesti uhanalainen	Lintudirektiivin I -liitteen laji	Suomen vastuulaji
Isokoskelo	Vaarantunut VU	-	-	x
Rantasipi	-	-	-	x

6 Päätelmät

Lanskerin selvitysalue on pääosin avointa ja kallioista. Kuvio 2 on kalliometsää, joka on metsälain tarkoittama erityisen tärkeä elinympäristö. Koska kuviolla 2 puusto on harvaa, voidaan mahdolliset rakennusten paikat sijoittaa avoimille paikoille, jolloin puustoa pystytään säästämään. Selvitysalueella ei havaittu uhanalaisia tai rauhoitettuja kasvilajeja.

Kallioisen alueen linnusto on vähälajista. Alueella pesivä isokoskelo on uhanalaisuusluokituksen mukaan vaarantunut laji. Isokoskelo ja rantasipi ovat Suomen vastuulajeja. Katajia säästämällä ja sopivia pesäpönttöjä rannan läheisyyteen sijoittamalla voidaan parantaa isokoskelon säilymistä alueella.

Lähteet

Hotakainen, J-P., Nousiainen, H., Mäkipää, R., Reinikainen, A. & Tonteri, T. 2008: Metsätyypit – opas kasvupaikkojen luokitteluun. Metsäkustannus. Hämeenlinna.

Laine, L.J. 1996: Suomalainen lintuopas.

Meriluoto, M. & Soininen, T. 1998: Metsäluonnon arvokkaat elinympäristöt. Metsälehtikustannus. Tapio. Hämeenlinna.

Mossberg, B. & Stenberg, L. 2005: Suuri pohjolan kasvio. Tammi. Helsinki.

Rassi, P., Hyvärinen, E., Juslén, A. ja Mannerkoski, I (toim.) 2010. Suomen lajien uhanalaisuus - Punainen kirja 2010. Ympäristöministeriö ja Suomen Ympäristökeskus. Helsinki.

www.ymparisto.fi/fi-FI/Luonto/Lajit/Lintujen_ja_nisakkaiden_punaiset_listat_2015

Raunio, A. Schuman, A. Kontula, T. 2008. Suomen luontotyyppien uhanalaisuus – Osa 1. Suomen ympäristökeskus. Helsinki.

Raunio, A. Schuman, A. Kontula, T. 2008. Suomen luontotyyppien uhanalaisuus – Osa 2. Suomen ympäristökeskus. Helsinki.

Sierla, L., Lammi, E., Mannila, J. ja Nironen, M. 2004. Direktiivilajien huomioon ottaminen suunnittelussa. Ympäristöministeriö. Helsinki.

Sisältödokumentti 10.9.2013 / Suomen ympäristökeskus. Suomessa esiintyvät luontodirektiivin liitteiden II, IV ja V lajit. www.ymparisto.fi/fi-FI/Luonto/Lajit/Luonto_ja_lintudirektiivien_lajit

Sisältödokumentti/ Suomen ympäristökeskus. Alueellisesti uhanalaisten ja silmälläpidettävien lajien esiintyminen Suomessa. www.ymparisto.fi/fi-FI/Luonto/Lajit/Uhanalaiset_lajit/Suomen_lajien_punainen_lista_2010/Alueellisesti_uhanalaisista_lajeista

Sisältödokumentti 1.7.2013 / Ympäristöministeriö. Rauhoitetut lajit luonnonsuojeluasetuksessa (160/1997). www.ymparisto.fi/fi-FI/Luonto/Lajit/Rauhoitetut_lajit

Sisältödokumentti 2.9.2013/ Suomen ympäristökeskus. Kansainväliset vastuulajit: linnut. Kansainväliset vastuulajit: putkilokasvit. www.ymparisto.fi/fi-FI/Luonto/Lajit/Uhanalaiset_lajit/Kansainvaliset_vastuulajit